

Kwaliteit van het werk in het onderwijs

Auteur(s):

Wieling, M.

*Dit artikel wordt gecoördineerd door de sector Publicaties en Communicatie van het CBS***Verschenen in:**

ESB, 86e jaargang, nr. 4291, pagina 71, 19 januari 2001

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

economie, samenleving

Er is momenteel een tekort aan leraren. Er wordt wel gesuggereerd dat de kwaliteit van het werk hierbij een rol speelt. Het leraarschap zou aantrekkelijker moeten worden door bijvoorbeeld verlaging van de werkdruk en verbetering van de beloning. Maar hoe is het dan gesteld met de kwaliteit van het werk in het onderwijs?

Hoogste werkdruk in het hoger onderwijs

Van de leerkrachten in het voortgezet en hoger onderwijs zegt respectievelijk 46 en 56 procent regelmatig onder hoge tijdsdruk te werken. Dit is aanzienlijk hoger dan in andere bedrijfssectoren. Van de leerkrachten in het basisonderwijs geeft 36 procent aan regelmatig onder hoge tijdsdruk te werken. Een ander aspect van werkdruk is het tempo waarin mensen moeten werken. Het onderwijs ligt hierbij, met 39 procent, net onder het landelijk gemiddelde. In het voortgezet en vooral in het hoger onderwijs werken meer leerkrachten in een hoog tempo dan in het basisonderwijs.

De kwaliteit van het werk hangt ook samen met de mate waarin iemand zeggenschap heeft over de eigen werkzaamheden. Leerkrachten in het basis- en voortgezet onderwijs hebben weinig vrijheid bij het bepalen van het werktempo, de wijze waarop en de volgorde waarin het werk wordt uitgevoerd. In het hoger onderwijs is de invloed groter. Negen van de tien werkenden in het onderwijs moeten zelf oplossingen bedenken om dingen te doen. Dat is aanmerkelijk hoger dan in de andere sectoren.

Ontevreden met promotiekansen en beloning

Acht van de tien werkenden in het onderwijs en het openbaar bestuur zijn tevreden met de ontplooiingsmogelijkheden. Wel zijn leraren in het voortgezet onderwijs hierover minder positief, evenals de werkenden in de niet-overheidssectoren. Leraren zijn ook zeer positief over de aansluiting tussen het werk en de opleiding dan wel ervaring, met name in het hoger onderwijs. Het onderwijs steekt hiermee gunstig af ten opzichte van andere sectoren.

Werkenden in het onderwijs zijn echter minder te spreken over de promotiekansen en de beloning. Bij het openbaar bestuur en de niet-overheidssectoren is 32 procent tevreden met de promotiekansen. Leerkrachten in het hoger onderwijs zijn even tevreden. Daarentegen vindt slechts respectievelijk elf en zeven procent van de leraren in het basis- en voortgezet onderwijs de promotiekansen goed. Bijna driekwart van de werkenden in het openbaar bestuur is tevreden met de beloning. Van de werkenden in de niet-overheidssectoren is dit tweederde. Werkenden in het onderwijs zijn minder tevreden met de beloning (56 procent), met uitzondering van de leerkrachten in het hoger onderwijs.

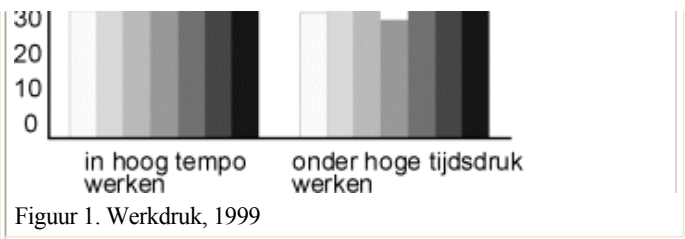
Onderwijs biedt interessant en plezierig werk

Slechts twee procent van de mensen die werkzaam zijn in het onderwijs geeft aan dat ze het werk regelmatig eentonig vinden. In de andere sectoren is het werk evenmin saai. Gemiddeld vindt slechts zeven procent het werk regelmatig oninteressant. Ook vindt een groot deel van alle werkenden de sfeer op het werk goed. Ruim acht van de tien werkenden zijn hierover tevreden. De leerkrachten in het voortgezet onderwijs zijn het meest tevreden over de werksfeer.

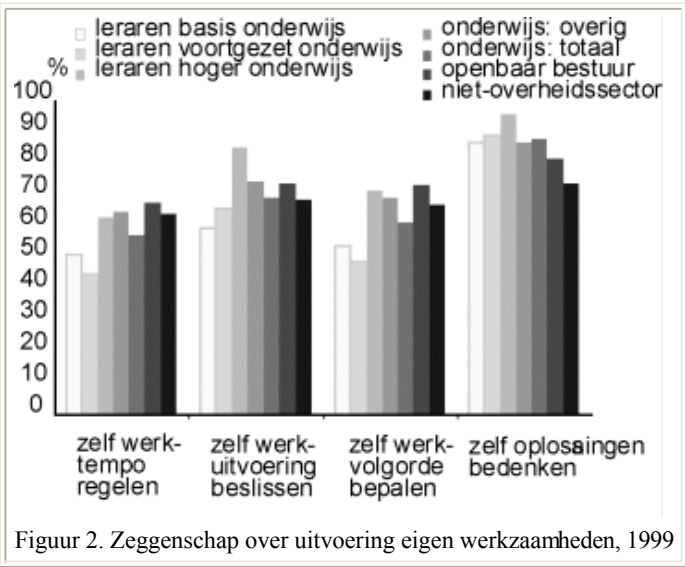
Meer dan negen van de tien werkenden zeggen regelmatig plezier in het werk te hebben. Dit geldt ook voor de onderwijssector. De leerkrachten in het voortgezet onderwijs zijn iets minder positief dan de leerkrachten in het basis- en hoger onderwijs.

Zie [figuur 1](#), [figuur 2](#) en [figuur 3](#)

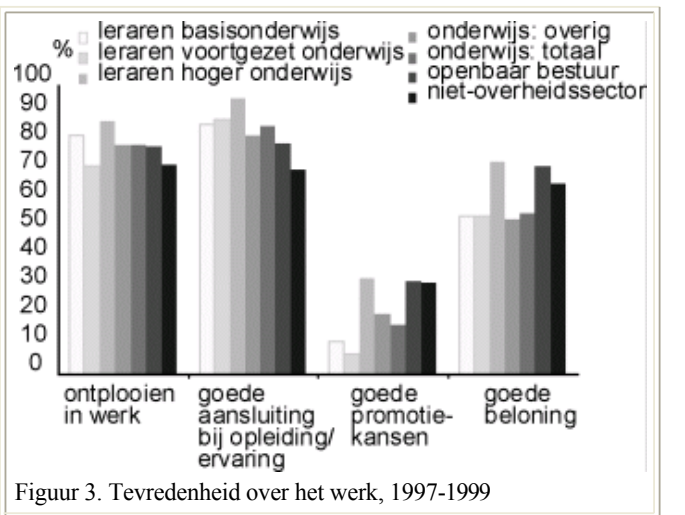

Figuur 1. Werkdruk, 1999

Figuur 2. Zeggenschap over uitvoering eigen werkzaamheden, 1999

Figuur 3. Tevredenheid over het werk, 1997-1999